

37

INARIN Paatsjoen Luusuan esihistoriallisen asuinpaikan
kaivauskertomus, kaivaus Luusua I:ssä ja koekai-
vus Luusua II:ssa, v. 1974

Markku Toivinen

INARI

PAATSJOKI

LUUSUA, LUUSUA I

om. Valtio

PK 3843:04 NELLIMÖ

Kartta- ym.liitteet 12 kpl

X = 7646 50

Valokuvat f. 42749 - 42778
(kuvat 1 - 8)

Y = 555 24

Z = 120

KM 13308

KM 13349

KM 18885:1-6

KM 19428:1-226

KM 19434:1-2

Kaivauksen kiintopisteenä maakiven huippu = 126.

Sen korkeus merenpinnasta 120,76 m .

Kaivauspaikka sijaitsee Inarin kunnassa Nellimön kylän alueella Paatsvuonon luoteisrannalla - Paatsjoen luusuassa - pienellä ja kuperalla mäntyjä kasvavalla niemekkeellä (kuvat 1-3). Valtakunnan rajalle on kaivauspaikalta matkaa linnuntietä vajaat 3km , ja sen vuoksi kaivauspaikka kuuluu rajavyöhykkeen sisään. Nellimön kylästä on kaivauspaikalle matkaa linnuntietä n. 6km pohjoiskoilliseen.

Paatsjoen Luusuan ensimmäiset asuinpaikkaan viittaavat löydöt toimitettiin Kansallismuseoon vuonna 1953. Mainittuna vuonna heinäkuussa paikalla käynyt metsäpäällikkö H. Grönlund löysi pohjalaisen sädekiviliuskeesta valmistetun tuuran (KM 13349). Löytöpäivä

oli 25.7. 1953. Kertomansa mukaan Grönlund löysi tuuran aivan maan pinnasta siimanpainoja etsiessään. Esine saapui museoon 5.11. 1953. Grönlund soitti kalamatkalta palattuaan Ivalon rajavartiostoon kapteeni Erkki Innolalle, joka kävi kohta löytöpaikkaa tarkastamassa. Hän kaivoi kumpareen rinteeseen lähelle silloista vesirajaa "muutamia lapionpistoja". Noin 10sm:n syvyydestä löytyi palaneita kiviä sekä hioin (KM 13308). Tämän jälkeen "ei kaiveltu eikä siirrelty enää mitään". Hiiltä ei tässä "kaivauksessa" kertoman mukaan tavattu.

Varmistus asuinpaikan olemassaolosta Luusuassa saatiin kun Aarni Erä-Esko ja Liisa Pesonen tarkastaessaan Paatsjoella tapahtuvan säännöstelyn aiheuttamia vahinkoja Inarin rannoilla ja saarissa oleville esihistoriallisille asuinpaikoille kävivät 9.8. 1972 Luusuassa tuuran ja hioimen löytöpaikassa. He löysivät paikalta runsaasti kvartsi-iskoksia - joukossa kaapimia - sekä palanutta luuta. Näiden löytöjen perusteella todettiin paikalla olevan kivikautinen asuinpaikka, joka ainakin osin oli tuhoutunut kapt. Innolan "kaivauksissa". Tarkastuksen aikana löydettiin myös ko. niemen itäpuolisesta n. 140m:n päässä olevasta niemestä kvartsi-iskoksia, ja näin ollen myös tässä niemessä saattaa olla asuinpaikka.

Ensimmäiset tutkimukset Luusuassa, tosin epäviralliset, suoritti, kuten edellä kerrottiin, kapt. Innola edelläkerrotuin tuloksia. Virallinen tarkastus suoritettiin kesällä 1972, kuten edellä kerrottiin.

Keväällä 1974 sai allekirjoittanut Museovirastolta tehtäväksi suorittaa paikalla kaivaus. Tarvittavat varat myönsi Vesihallitus. Piirittäjänä ja apulaisena toimi HuK Anja Torvinen, ja kaivuumiehinä oli viisi paikkakuntalaista miestä (kuva 30.). Museoviraston vakinai-

sesta henkilökunnasta oli kaivauspaikalla ensimmäisenä päivänä Ari Siiriäinen. Hän osoitti kaivauspaikan maastossa ja antoi tarpeellisia ohjeita. Kaivaus aloitettiin 19. 6. 1974 ja päättyi 6.7. 1974. Säännöstelyn aiheuttaman rantojen huuhtoutumisen takia kaivausta voidaan pitää pelastuskaivauksena. (Kuvat 14- 16).

Inarin Paatsjoen Luusuassa kaivauksen kohteena ollut esihistoriallinen asuinpaikka sijaitsee pienellä, kuperalla ja kivikkoisella sekä karkeasoraisella Luusuuan luoteesta pistävällä niemikkeellä (ks. karttaliite 1 ja kuvat 1-3, 4- 9). Kummulla kasvaa keloutuvia petäjiä, ja maanpinta on paikoin kulunut, osin paljasta soraa, osin ohuehkon puolukka- ja variksenmarja- ja jäkäläturpeen peittämää (karttaliite 3). Kaivauspaikalla ja sen läheisyydessä on usuita suuriakin maakiviä, joissa on kvartsijuonteita.

Takaosaltaan - luoteislaidalta - kumpare päättyy paikoin jyrkästi n. 1m:n korkeaan "kallioportaaseen" (Kuva 6-8, 26). Alempana samalla suunnalla on kostea ja kivikkoinen maa-alue, josta maa vähitellen kohoaa luoteeseen päin mentäessä. Mainittua "porrasta" voi pitää asuinpaikan luonnollisena takarajana luoteeseen ja pohjoiseen. Lännelle saattaa asuinpaikka jatkua muutamia metrejä kaivetun alueen D-linjan ohi. Itään saattaa asuinpaikka jatkua eniten. Selvää luonnollista rajaa ei itäpuolella kaivausaluetta ole.

Kaakkoisosaltaan, etelästä ja hieman kauempaa länneltä asuinpaikka rajoittuu veteen. Rantalinja on syöpynyttä (Kuvat 1-3, 14-16). Kiviesineitä ja kvartseja löytyi rantavedestä. Missä määrin asuinpaikka on säännöstelyn takia tuhoutunut, on vaikea ratkaista.

Paatsvuono sijaitsee Inarin järven Satapetäjäselän itälaidalla ja on yksi järven lukuisista koilliseen pistävistä terävistä lahdistista. Alueella rannat ovat kivikkoisia "rakkoja". Maaston pintamuoto on loivahkoa. Ainoana puulajina on koivun lisäksi mänty. Kaivausalueen seutu on nykyisin erämaata - pysyvää asutusta ei paikalla juuri ole.

Kaivauspaikka on Karhuniemen itäosassa, ja paikan itä- ja koillispuolella kiertää kapeahko Luusuanvuopaja-lahti. Kaakkoispuolella Luusuassa on Luusuansaari ja sen takana Linnunpesäsaari. Paatsvuonon kaakkois- ja etelärannan muodostaa Paksuniemi, johon pistää useita pieniä lahtia: Annanlahti, Akkalahti ja Karhulahti.

Virtaniemen rajavartioasemalle on kaivauspaikalta matkaa runsaat 2 km itään. (karttaliite 1)

Kovin korkeita, selvästi muusta maisemasta erottuvia vaaroja tai tuntureita ei lähiseudulla ole. Korkein on 217 m meren pinnan yläpuolelle kohoava Hellimövaara asuinpaikasta viitisen kilometriä kaakkoon.

Järviä seudulla on kohtalaisesti. Niistä saa Paatsvuono lisävettä parista kohdasta pienten ojien kautta, Karhuniemen länsiosan kautta ja toinen suoraan Luusuanvuopajaan asuinpaikan itäpuolella.

Paatsjoki, jonka suuluusuuassa asuinpaikka on , laskee itä-Inarilta Paatsvuonosta Nautsin, Pitkäjärven, Salmijärven ja Tölleffin kautta Kirkkoniemen itäpuolella Bökfjordiin, Jäämereen. Ainoana Inarin järven lasku-uomana Jäämereen muodostaa Paatsjoki luonnollisen vesitien Jäämeren rannikon ja Inarin alueen välille.

Kaivaustyöt aloitettiin paaluttamalla (koe-)linja G 2x2 m:n kokoisiin ruutuihin. Linjan pituudeksi tuli 12m. (Kartta 3,4)
 Linja vedettiin rinteeseen poikkisuuntaan ja suunnilleen koillis-lounais - suuntaiseksi. Linja alkaa aivan rannasta (ruutu 1) ja jatkuu kumpareen korkeimman kohdan yli lähelle kaivausalueen takalaidassa (so. luoteisosassa) olevaa painannetta.

Vaa'ituskoneen paikka määrättiin kaivausalueen koillispuolelle ja kiintopisteeksi valittiin koneelta luoteeseen n. 10m:n päässä olevan maakiven korkein kohta. Kiintopisteluvuksi saatiin 126. Samalla vaa'itettiin Inarinjärven pinta, ja saatiin pl:ksi 325 (19.6. 1974).
 Kulttuuri- ja löytöjäsältävän kerroksen arveltiin olevan melko ohut, ja siksi kaivaus suoritettiin tasokaivauksena poistamalla maata n. 5sm:n kerroksina.

Yhteensä avattiin 120m²:n kokoinen ala. Ajanpuutteen vuoksi täytyi D-linjan suhteen tyytyä kaivamaan vain sen 1-taso. Linjan alemmat kerrokset jäivät koskemattomiksi ja peitettiin yhdessä muun kaivausalueen kanssa. Muut linjat - E, F, G ja H-kaivettiin savenserkaiseksi muuttuvaan pohjasoraan asti.

1-taso

Kaivausalueen pinta oli osittain ohuen turvematon peitossa. Kummun järvenpuoleinen rinne oli kulunutta - soralla (Karttaliitteet 3,4). Turvematto vahveni hieman länteen, pohjoiseen ja itään päin (kuvat 4-6,26). Turpeettoman osan pinta on sekoittunutta, ja löytöjä tuli aivan pinnastakin. Laidoilla, turpeen suojaamalla alueella löydöt olivat hieman syvemmällä pinnasta.

Kaivausalueella kasvaa kuusi keloutuvaa petäjää (karttaliite 4). Niiden juuristo vaikeutti kaivamista (kuvat 3,17,25,26 ja 28). Maaperä on kovin kivikkoista, joka on luonteeomaista koko lähiseudulle.

Kaivettu maa oli kellanharmaata huuhtoutunutta tai kellanruskeaa

karkeaa hiekkaa tai soraa. Multaa ei juuri ollut turpeen peittämissäkään osissa. Kivikko oli epämääräistä ja koostui eri kokoisista kivistä. Turpeettoman alan pintamaa oli polkeentunutta ja ainakin pinnassa liikuteltua.

Palomaa- ja nokilaikkuja näkyi runsaasti kaivausalueella aivan pinnasta alkaen (karttaliite 4). Suurehko yhtenäinen palomaa-alue paljastui II- linjalla ruutujen 3-6 alueella ja ruudussa G:4-5 oli kohतालaisen runsaasti hiiliä.

Varsinaista kulttuurimaata tavattiin suurempana yhtenäisenä alueena G-linjalla, ruudut 2-3, osi 4 sekä F- linjalla ruutu 4, E-linjalla ruutu 5 ja D-linjalla ruudussa 6.(karttaliite 4)

2- taso (karttal. 5)

D- linja jätettiin kaivamatta (1-tasoon).

Ruudussa E:6 paljastui pieni palomaalaikku ruudun eteläkulmassa. Muuten oli E-linjalla sekalaista kivikkoa ja ruskeaa hiekkaa tai savensekaista hiekkaa tai soraa. kulttuurimata näkyi linjalla vain kapea juova ruudun 5 poikki ja hieman ruudussa 4. Ruuduissa 2-3 oli myös yhtenäinen alue kulttuurimaata.

F- G- linjoilla paljastui suuri yhtenäinen palomaa-alue alkaen ruudusta 3 ja jatkuen G-linjalla ruutuun 5 asti.

E-linjalla 1-tasossa tavattu kulttuurimaaalaikku laajeni 2- tasossa ulottuen myös ruudun 6 alueelle.

G-linjalla oli kulttuurimata 2-tasossa ruutujen 1-2 alueella ja hieman ruudussa 4. Muuten oli maa F- ja G- linjoilla ruskeaa hiekkaa tai harmaata savensekaista maata.

H-linjalla 1- tasossa havaittu palomaa-alue kapeni 2-tasossa .Paikassa paljastui pientä kivikkoa. Sitä oli ruutujen 3-6 alueella eniten ruudussa 5.

Rannassa, kaivausalueen kaakkoiskulmassa palomaa-alue jatkui aivan veden syömään rantaäyräaseen asti. Kulttuurimata tavattiin ruudussa 6.

Muuten oli maanerä ruskeaa tai harmaata savensekaista hiekkaa tai soraa.

Yksittäisiä hiilipaloja tai pieniä pesäkkeitä tavattiin 2- tasossa melko runsaasti, ei kuitenkaan niin runsaasti kuin 1- tasossa.

3-taso

Alue kaivettiin savikkoiseen pohjahiekkaan tai -soraan sekä paikoin kovaan kivikkokariin asti, paitsi D-linja. Paikoissa, missä kulttuurimaa ja löydöt jatkuivat syvemmälle, kaivettiin paikka kuopalle löydöttömään kerrokseen asti. 3- tason pohjaa ei kartoitettu. Ainoastaan pohjaluvut punnittiin. (karttaliite 6)

Palomaa-alueet F- ja G- linjoilla sekä linjalla H jatkuivat 3- tasoon. Myös 3- tasosta saatiin löytöjä kohtalaisen runsaasti.

Profiili (kartat 7,8)

Luusua I:ssä piirrettiin 2 toisensa leikkaavaa profiilia. Toinen, (ns. pystyprofiili) piirrettiin G- linjan koillisseinästä ja toinen, (ns. poikkiprofiili) 6- linjan kaakkoisseinästä. Pintaturpeen paksuus vaihteli parista sentistä n. 10 sm:iin . Kulttuurikerros ja löytöjä sisältävä kerros vaihteli n. 5sm:stä yli 30 sm:iin. (ks. liite 6)

Selviä kiinteitä muinaisjäännöksiä ei kaivausalueella tavattu. Mahdollisesti ruudussa H:5 tasossa 1 ja 2 ruudun itäkulmassa oli liesikiveystä (ks. karttaliitteet 4,5 ja kuvat 20-22).

Ruudussa E:5 oli kaakko-luode-suunnassa pitkänomainen kuoppa (kuvat 8,18-19).Kuopan pohjalta paljastui kiviä kuin paalun tueksi asetettuina. Kuoppa näytti asuinpaikalle myöhemmin kaivetulta ja maat oli nostettu kuopan eteläpuolelle. Aivan uusi ei kuoppa ollut, koska kuopan pohjassa oli n. 15 sm paksuinen "kunttakerros".

Rajat

Löytöalueen takaraja, so luoteisreuna näkyy maastossa selvästi n. 1m:n paikoin jyrkkänäkin "portaana" alas kaivauspaikan takana olevaan vesiperäiseen ja kivikkoiseen "jängkään". 6-linjan luoteispuolella saat-taism kaivausta vielä jatkaa avaamalla 7-linja ja paikoin vielä 8-lin-jakin. (kuvat 6-8,26)

Lounaassa tai lännessä maanpinta laskeutuu tasaisesti. Siellä voitai-siin kaivaa ainakin keskenjäänyt D-linja pohjaan ja vielä sen lounais-puolelle 1-2 linjaa. Tähän suuntaan ei löytöalue ilmeisesti ulotu ai-
van nykyiseen rantaviivaan asti - ainakaan kvartsi-iskoksia ei tällä puolella näkynyt rantavedessä kuten kaivausalueen kaakkois- ja etelä-rannassa. Siinä löydettiin runsaasti kvartseja ja jokunen kiviesine-kin veden huuhtomasta rantahiekasta tai rantavedestä. Vedensäännöste-lyn tuhoava vaikutus ~~rauta~~-asuinpaikoilla on ainakin tällä kohden il-meinen.

Koilliseen ja itään on asuinpaikan raja epäselvin. Maasto laskeutuu sinne loivasti. H-linjalta tuli löytöjä runsaasti. Asuinpaikan koill-lis- ja itäreunan määrääminen vaatii lisätutkimuksia. Samoin, jatkuu-ko asuinpaikka yhtenäisenä n. 40-50m:n päässä olevaan itäpuoliseen niemekkeeseen (Luusus II:een), jossa pienestä koekaivauksesta päät-täen on myöskin asuinpaikka.

Vasituskone sijoitettiin kaivausalueen koillispuolelle, paikkaan, jos-ta näkyi koko aiottu kaivausalue. Kiintopisteeksi valittiin koneelta n. 10m:n päässä oleva maakiven korkein kohta. Sen ^{lukeua koneelta} (kp arvo) = 126. Sa-mana päivänä (19.6. 1974) punnittiin järven pinnan korkeus. Sen ar-voksi saatiin 325. Vesistö 17:ssä (Inarin järvi) asemalla 16a (= Nellim) oli punnituspäivän vedenkorkeusmittausten keskiarvo Vesihal-lituksen hydrologisen toimiston ilmoituksen mukaan 118,77 m.m.p.y. Näin ollen on kiintopisteen arvo 120.76m.m.p.y.

Vasituskoneen jalkoja varten hakettiin maahan tukevat paalut. Kone pi-dettiin samassa asemassa koko kaivauksen ajan. Sen paikka oli kaivaus-

- palanutta luuta yht. 2011,5g, mikä määrä tasottain:

1-taso 321.0g

2-taso 624.0g

3-taso 1066.5g

- hiilinäytteitä otettiin 7 kpl

- kvartsinäytteitä 2 kpl

huuhtoutuneesta rantahiekasta tai vedestä varsinaisen kaivausalan ulkopuolelta löytyi kaksi sädekivilimuskeesta valmistettua tuuraa (: 224 ja :225) sekä kvartsikaavin (:226).

Ajoituksen kannalta ovat tärkeimmät löydöt asbestikeramiikka ja kaksi katkelmallista kvartsiittista nuolenkärkeä. Molemmat löydöt sijoitettavat asuinpaikan käyttöajan epineoliittiseksi, lähinnä juuri pronssikauteen.

Kaivausalueella tavatuista hiilistä tai hiilikeskittymistä otettiin näytteitä C¹⁴- ajoitusta varten yht. 7 kpl seuraavasti (ks. liite 12)

- No 1 ruudusta G:3/1, syvyys maanpinnasta n.5 sm, hiilet olivat "irraltaan" löytökerroksessa
- No 2 ruudusta G:1/1 , syvyys n. 7 sm, hiiltä ja osittain hiiltynttä puuta löytökerroksessa
- No 3 ruudusta G:5/2, syvyys n. 9 sm, hiili " irtaallaan" löytökerroksessa
- No 4 ruudusta H:5/2, syvyys n. 6 sm, näyte saattaa olla peräisin liedestä
- No 5 ruudusta G:6/2, syvyys n. 8sm, hiili " irtaallaan" löytökerroksessa
- No 6 Luusua II:sta, E:4, pintaturpeen alta
- No 7 ruutu E:6/2, syvyys n. 9 sm, hiili " irtaallaan" löytökerroksessa
- No 8 ruutu G:6/3, syvyys n.12 sm,hiili " irtaallaan" löytökerroksessa

Hiilinäytteet kuivattiin sisällä ja pakattiin sen jälkeen muovipusseihin. Kuitenkin osa näytteistä on melko pieniä, niin, että vain No:t 3,4,5 ja 8 kelpaavat laboratoriokokeeseen.

Kvartsinäytteitä otettiin kaivauspaikalla ja sen läheisyydessä olevista kiintokivien kvartsisuonista seuraavasti:

No 1 ruudusta H:6 tasossa 2 ja siitä alaspäin jatkuvasta "suonesta"

3 palaa (:222)

No 2 (:223) kaivausalueen loinaispuolella olevasta kiintokivestä

1 pala. Vaaituskoneelta on kiveen matkaa 20m s:aan 253/400.

Helsinki 20, 12. 1974

Markku Torvinen

Markku Torvinen

Kaivauksen kestäessä Luusua I:ssä avasi allekirjoittanut 2.7. 1974 pienen koekaivausalan Luusua I:n koillispuolella olevassa niemekkeessä. Kaivauspaikka sai nimekseen Luusua II. (kuva 1-2,9)

Rannasta alkaen paalutettiin 1m:n levyistä koeoja suunnilleen kaakko-luode-suunnassa. Ruutujen pituudeksi tuli 2m. Koeoja nimettiin E-linjaksi, johon tuli 4 ruutua. Niistä avattiin ruudut 1,2 ja 4. Lisäksi avattiin ruudun E:4 lounaispuolelle 2m:n päähän 1x1m:n kokoinen koe-kuoppa.

Luusua II:ssa oli pintaturve kauttaaltaan melko ehyttä, ja alue melko tasaista. Ruudussa E:1 turpeen alusta oli löydötöntä. Maa oli tummahkoa kellanruskeaa soraa, pehmeämpää kuin Luusua I:ssä. Alempana tuli vastaan savensekainen sora.

Ruudussa E:2 löytyi pintaturpeen alta pari kvartsi-iskosta, muuten oli turpeen alus löydötöntä.

Ruudussa E:4 turpeen alta löytyi kvartseja ja tulenpidon jälkiä. Tästä otettiin hiilinäyte No 6.

1x1 m:n koekuopassa näkyi turpeen alla palanutta maata ja palanutta luuta.

Näistä löydöistä päättäen myös Luusua II:ssa on esihistoriallinen asuinpaikka, tai Luusua I ulottuu tälle alueelle asti.

Enempää Luusua II:ssa kaivamatta peitettiin koeoja (E-linja) ja koe-kuoppa.

Helsinki 20. 12. 1974

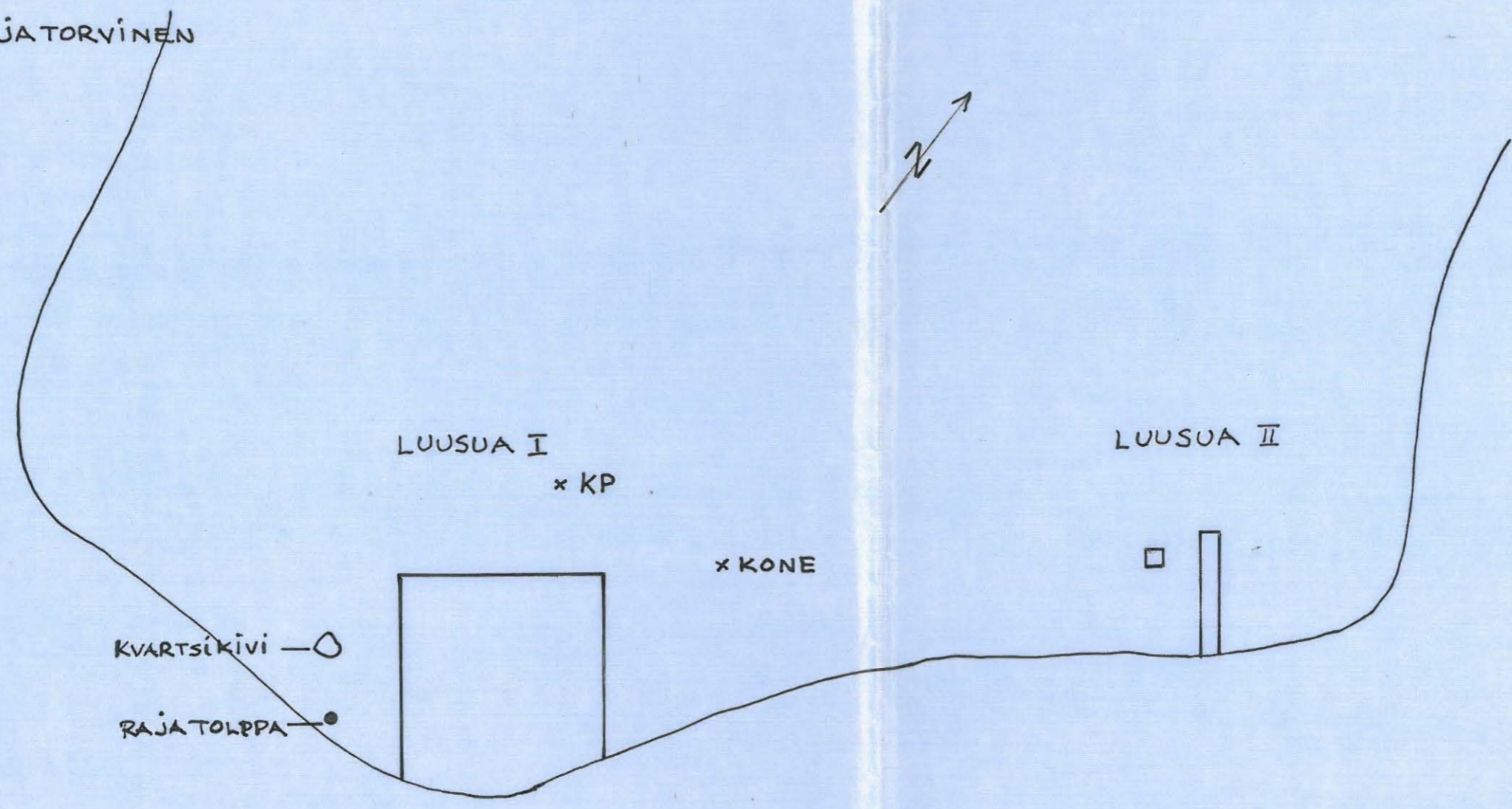

Markku Torvinen

INARI
PAATSJOKI
LUUSUA I JA II

KAAVAMAINEN YLEISKARTTA
3MM=1M

KAIV. MARKKUTORVINEN 1974
PIIRT. ANJATORVINEN

LUUSUA I
x KP

x KONE

LUUSUA II

KVARTSIKIVI —○

RAJATOLPPA —●

INARI PAA TS JOKI LUUSUA I

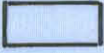
KAIV. MARKKU TORVINEN 1974

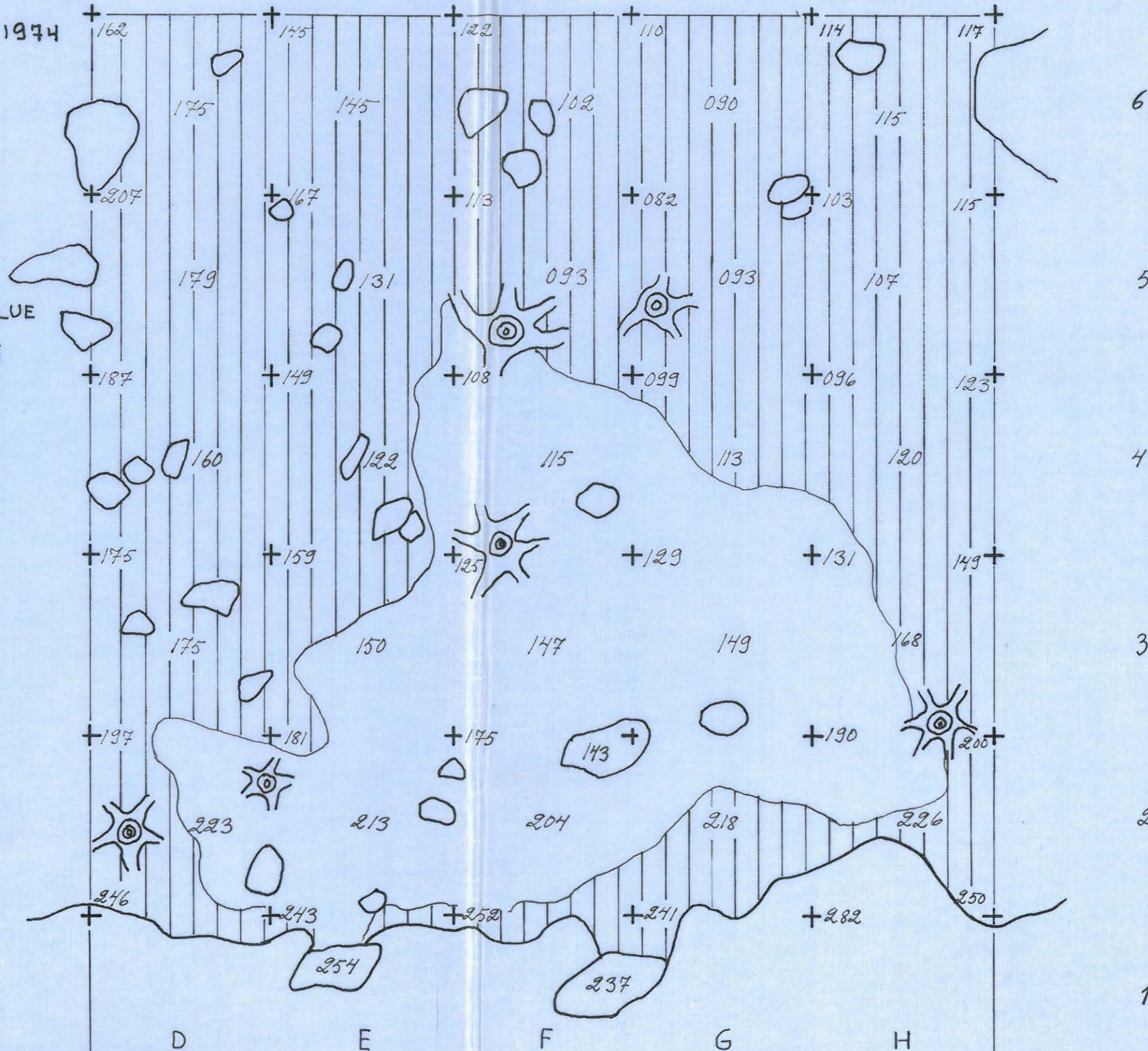
PIIRT. ANJA TORVINEN

PINTA KARTTA

1:50

KP 126

- TURPEEN PEITTÄMÄ ALUE
- TURPEETON PALJAAKSI KULUNUT ALUE

INARI PAA TS JOKI LUUSUA I

Kaiv. MARKKU TORVINEN 1974

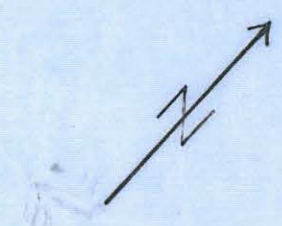
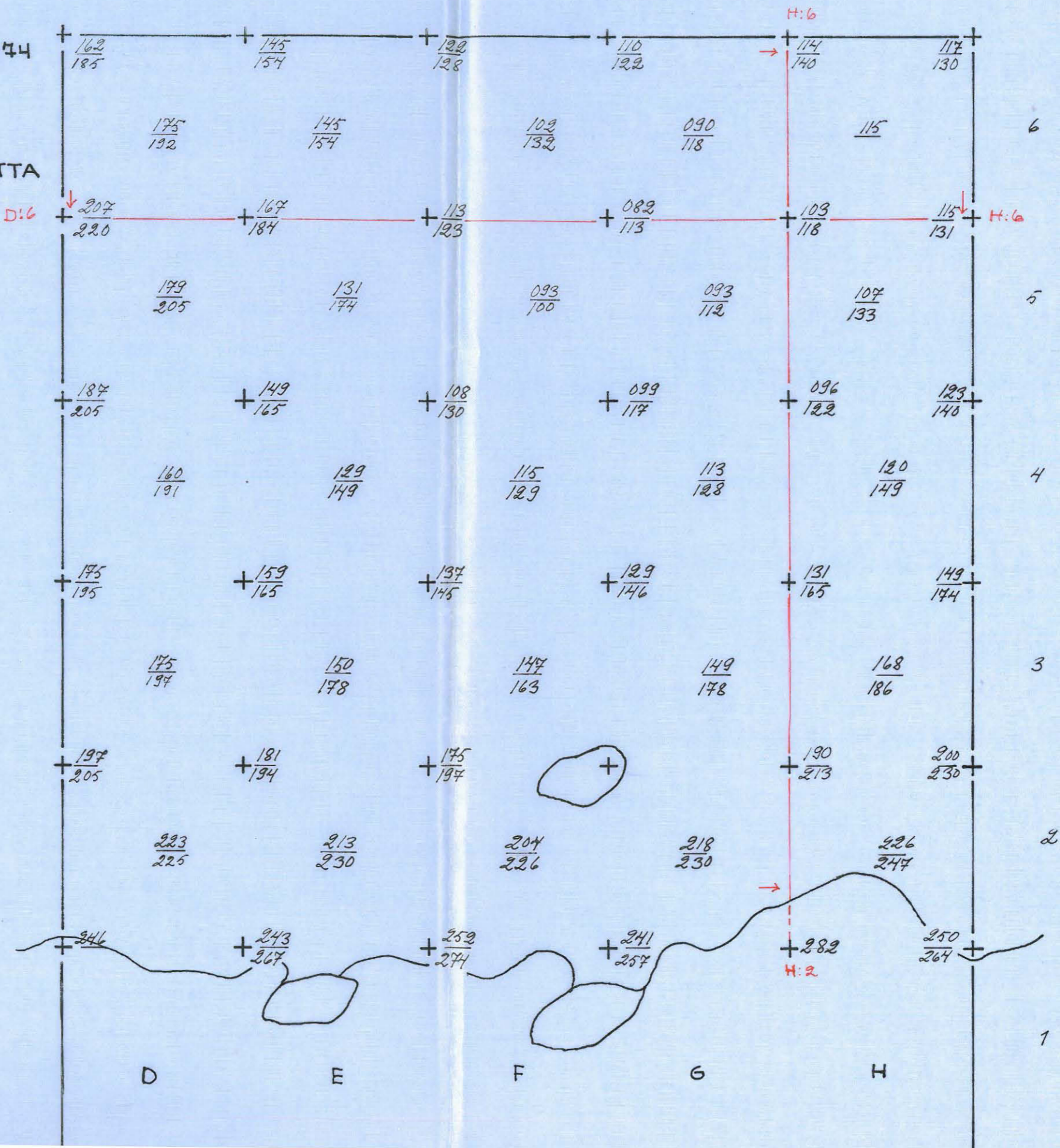
Piirt. ANJA TORVINEN

PINTA JA POHJA VAAITUS KARTTA

— PROFIIILILINJAT

1:50

KP 126

INARI
 PAATSJOKI
 LUUSUA I

KAIY. MARKKU TORVINEN 1974

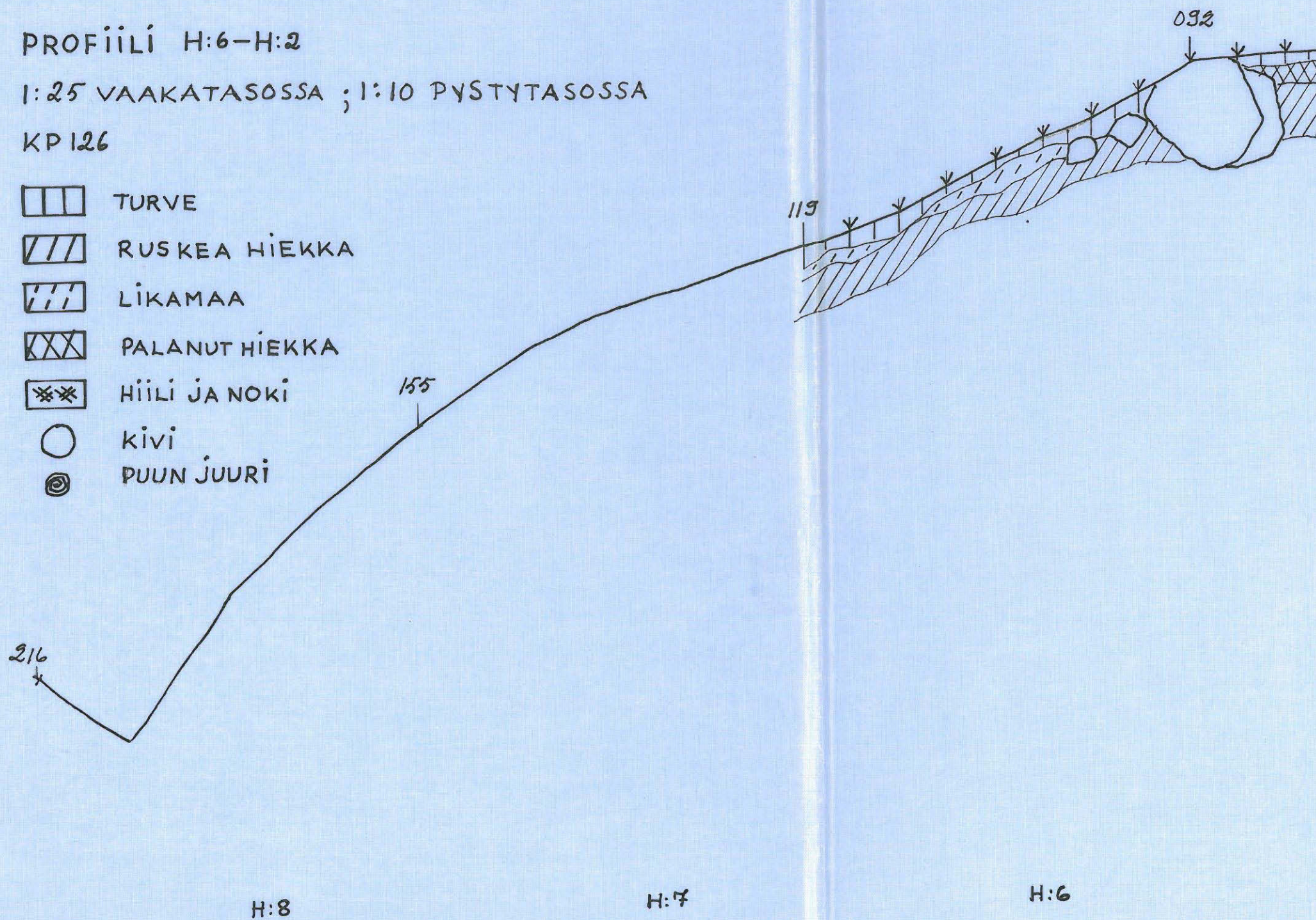
PIIRT. ANJA TORVINEN

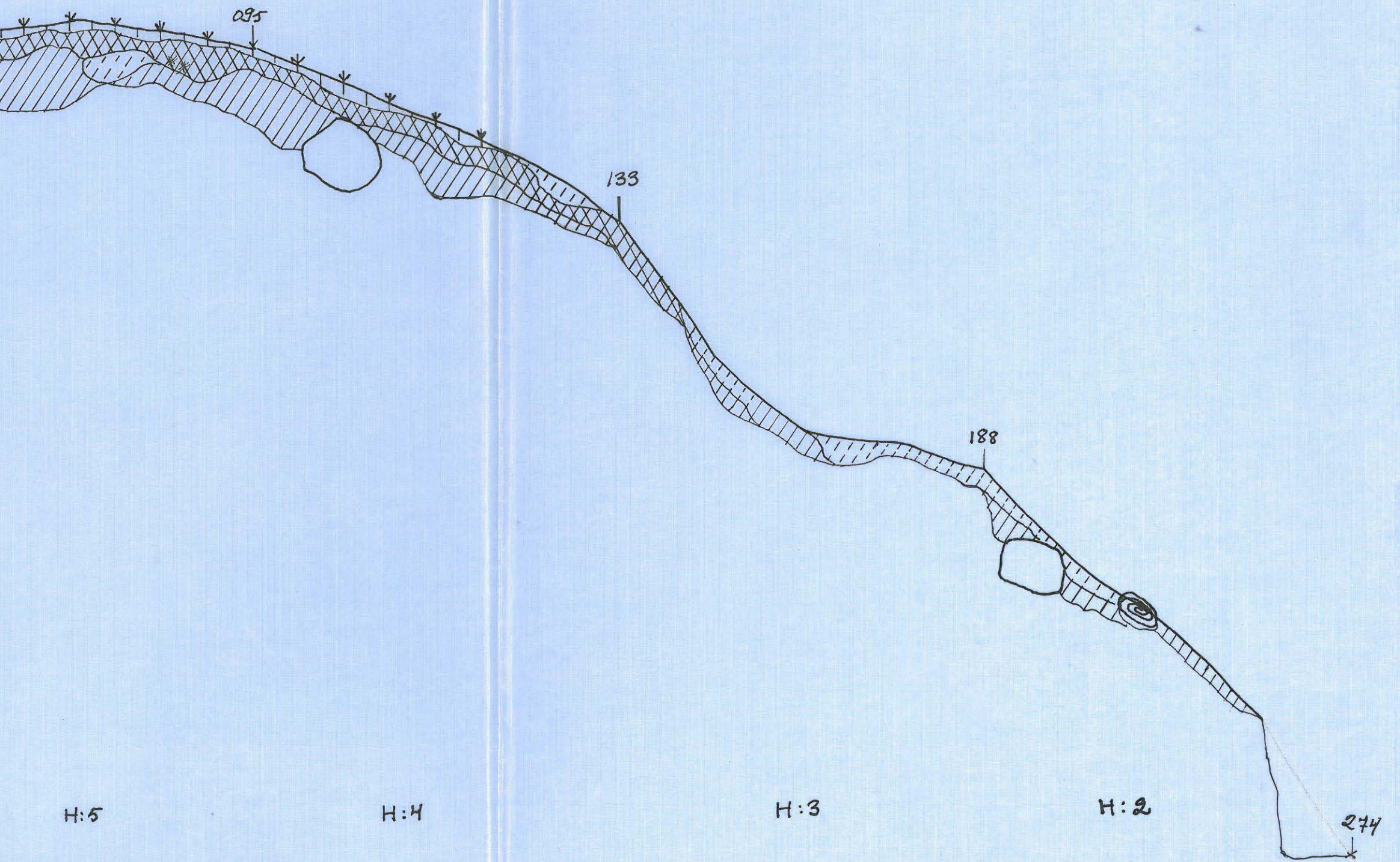
PROFIILI H:6-H:2

1:25 VAAKATASOSSA ; 1:10 PYSTY TASOSSA

KP 126

- TURVE
- RUSKEA HIEKKA
- LIKAMAA
- PALANUT HIEKKA
- HIILI JA NOKI
- KIVI
- PUUN JUURI

H:5

H:4

H:3

H:2

274

095

133

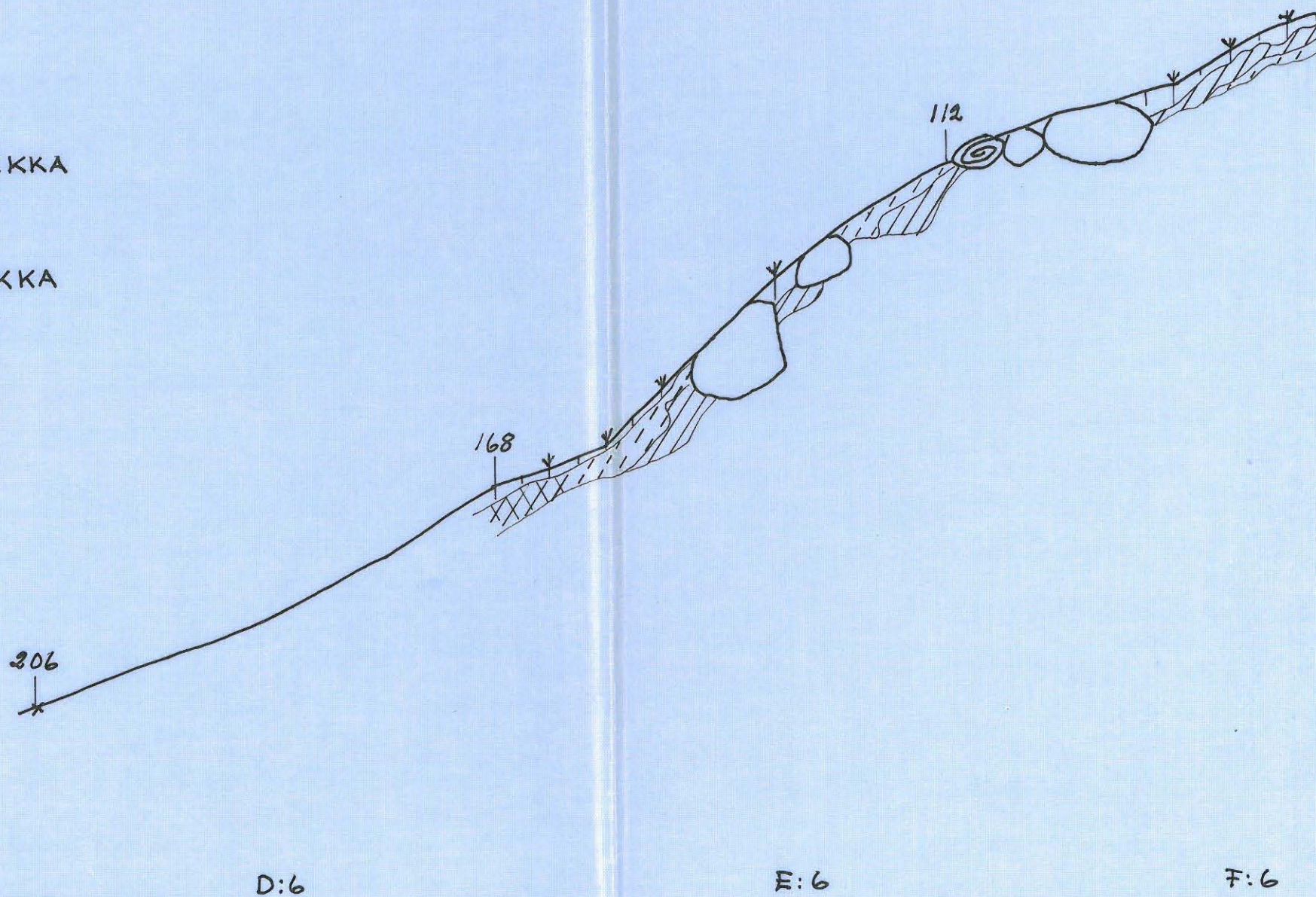
188

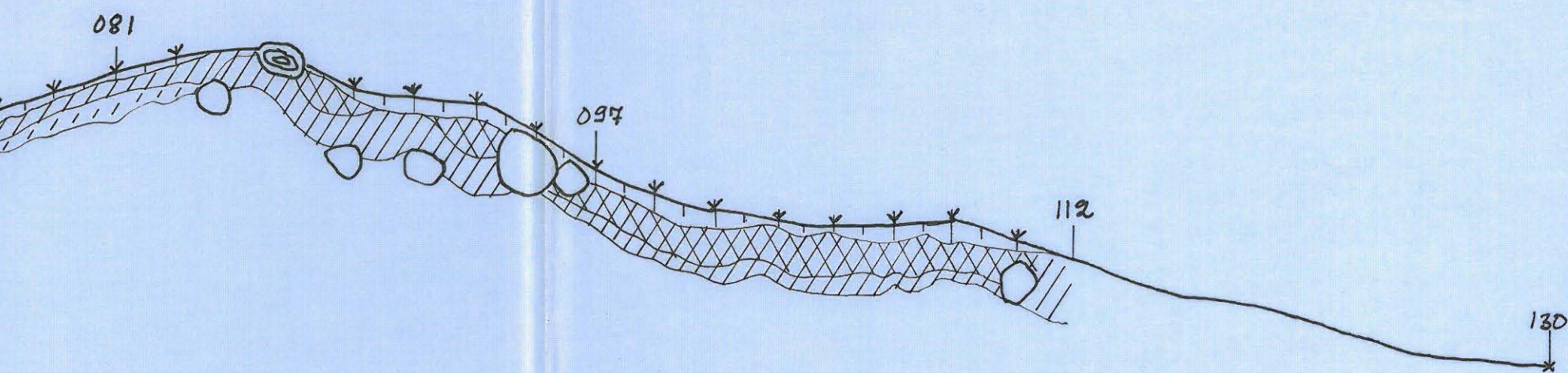
INARI PAAATSJOKI LUUSUA I

KAIV. MARKKU TORVINEN 1974
PIIRT. ANJA TORVINEN

PROFIILI H:6—E:6
1:25 VAAKATASOSSA ; 1:10 PYSTYTASSA
KP 126

- TURVE
- RUSKEA HIEKKA
- LIKAMAA
- PALANUT HIEKKA
- HIILI JA NOKI
- KIVI
- PUUN JUURI

G:6

H:6

I:6

INARI
 PAAJSJOKI
 LUUSUA I

KAIV. MARKKU TORVINEN 1974

PIIRT. ANJA TORVINEN

- X KVARTSIKAAVIN
- △ KVARTSIESINE
- ★ KVARTSIITTIKAAVIN
- E KVARTSIITTIESINE
- PORFYRIESINE
- ▷ PORFYRIKAAVIN
- O KERAMIikka
- K KVARTSIITTI NUOLENKÄRKI
- L HIOTTU LUU

TASO 1

D	E	F	G	H
		▷ E	*	
				X
		E	X	
		X △	X	
	X		□	

TASO2

TASO3

E	F	G	H
	* O		
△△		X	X
X	K	XX E	X
X		X	

E	F	G	H
X		X	
XX	XX	XX * L	XX
	XXXX *	XXXXXXXX XXXXXXXX ** K	
			X

6

5

4

3

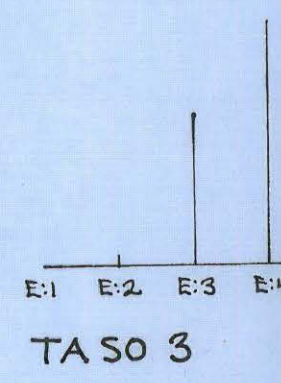
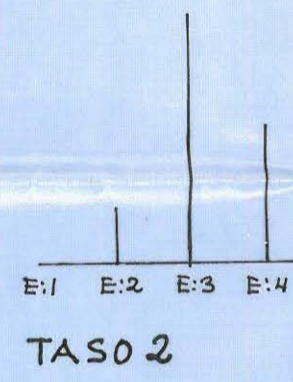
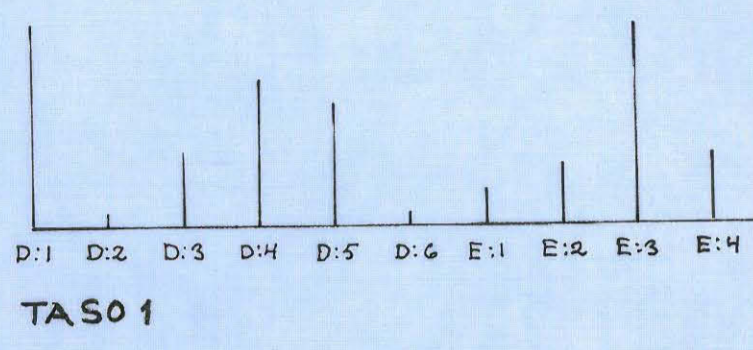
2

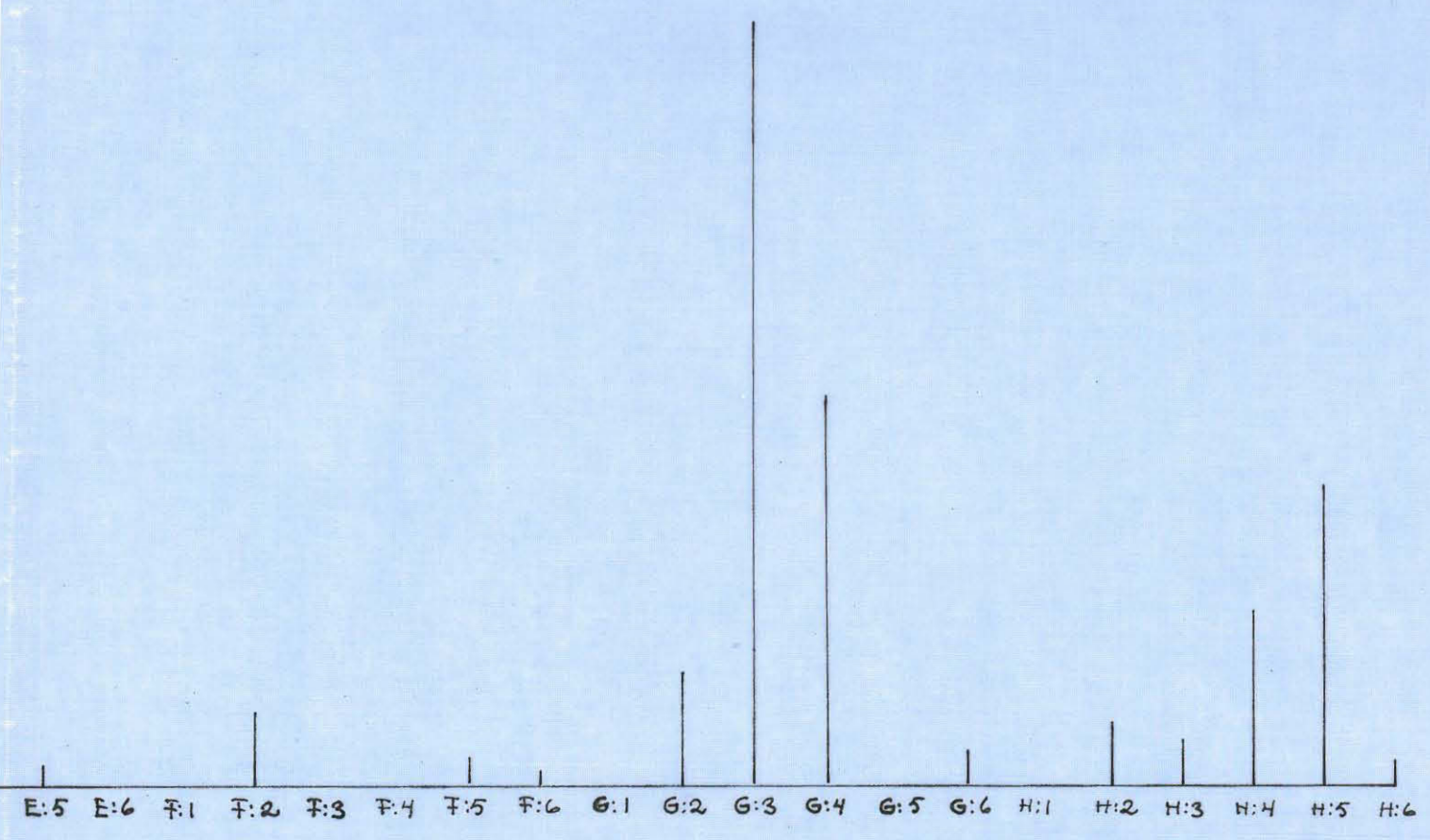
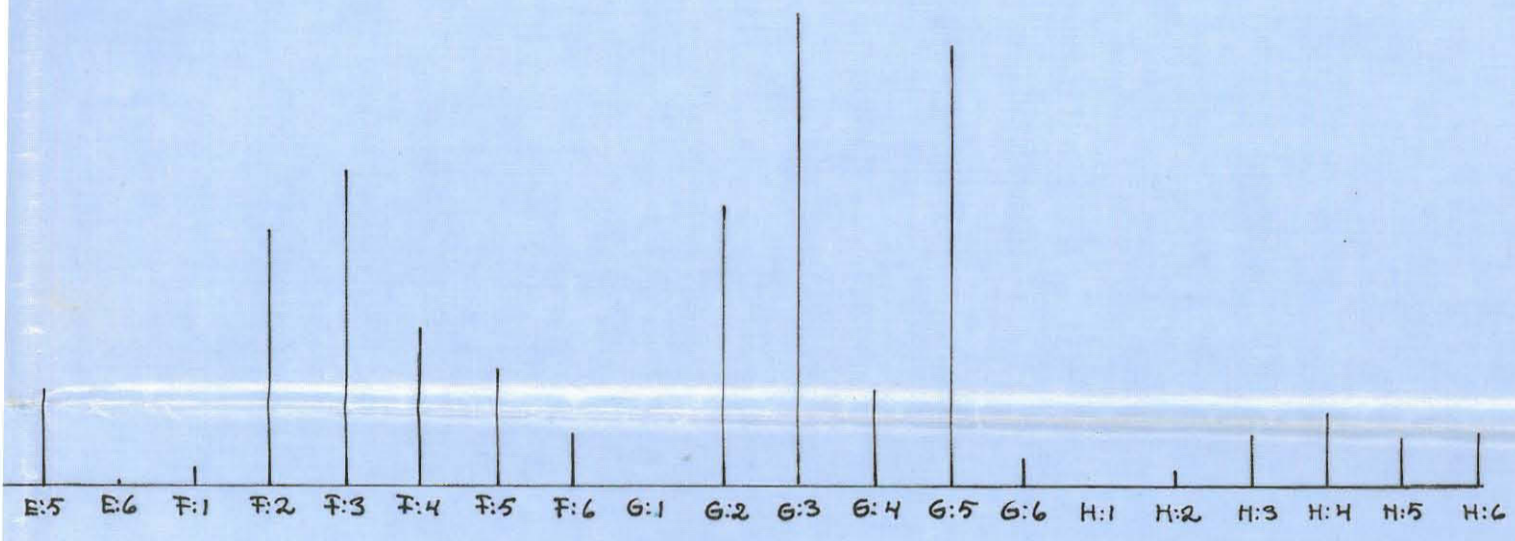
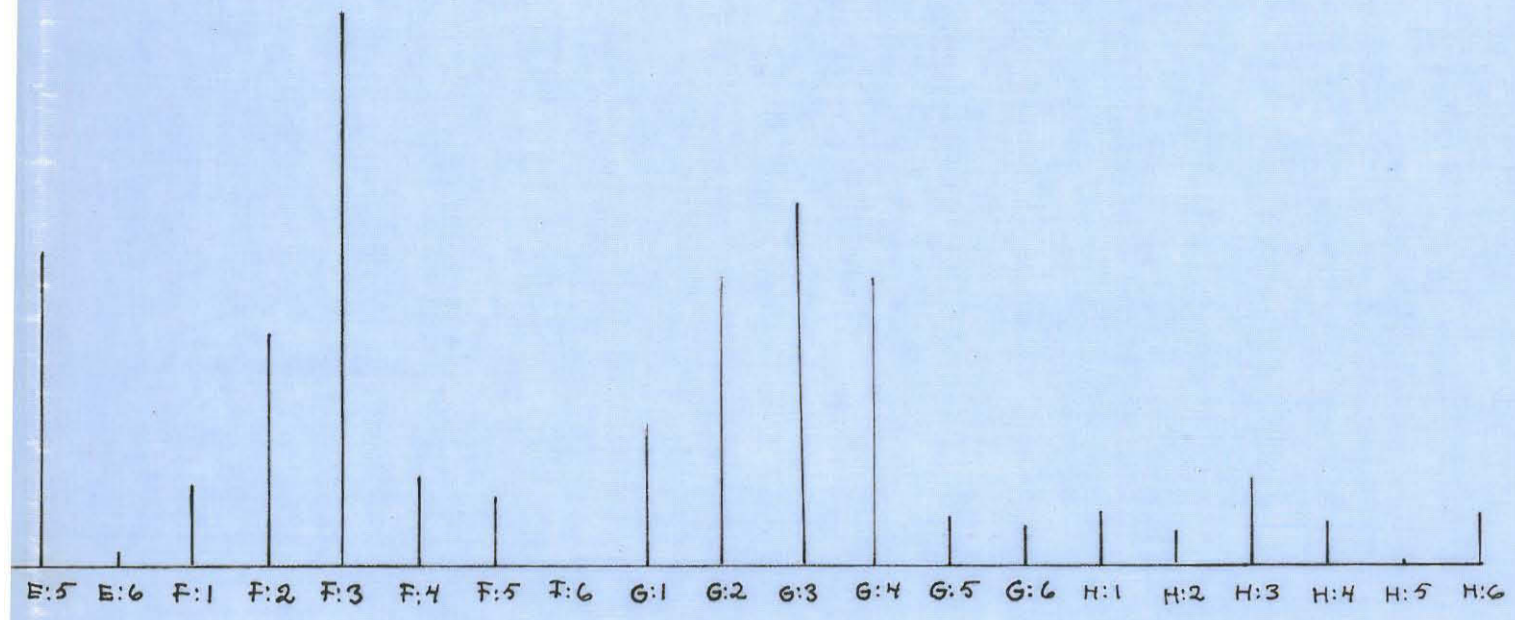
1

INARI
PAA TSJOKI
LUUSUA I

KAIV. MARKKU TORVINEN 1974
PIIRT. ANJA TORVINEN

KVARTSI-ISKOSTEN JAKAUTUMA
TASOTTAIN JA RUUDUTTAIN; IMM=10GR

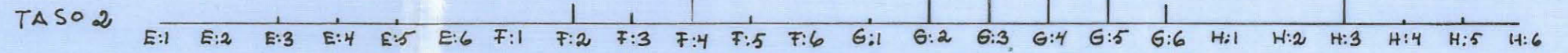
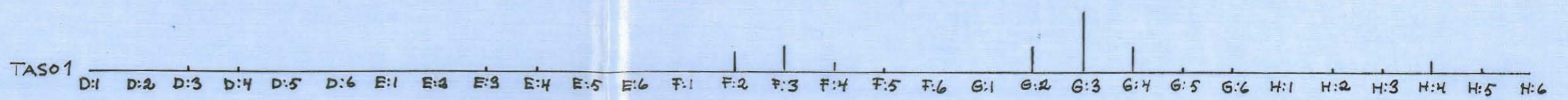

INARI
PAAATSIJOKI
LUUSUA I

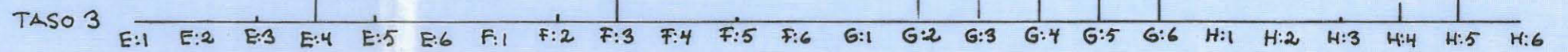
KAIV. MARKKU TORVINEN 1974

PIIRT. ANJA TORVINEN

PALANEEN LUUN JAKAUTUMA

TASOITTAIN ; 1 MM = 10 GR

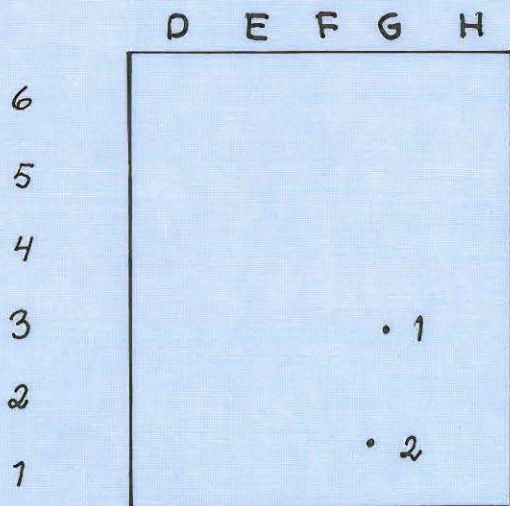

INARI
PAA TS JOKI
LUUSUA I

KAIV. MARKKU TORVINEN 1974

PIIRT. ANJA TORVINEN

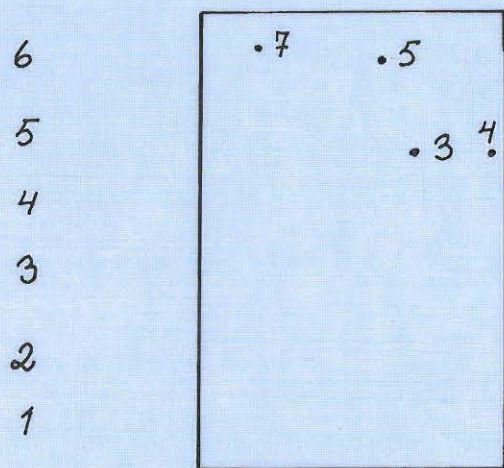
NÄYTTEEN OTTO PAIKAN
ETÄISYYS MAANPINNASTA

1-TASO

1 5 SM

2 7 SM

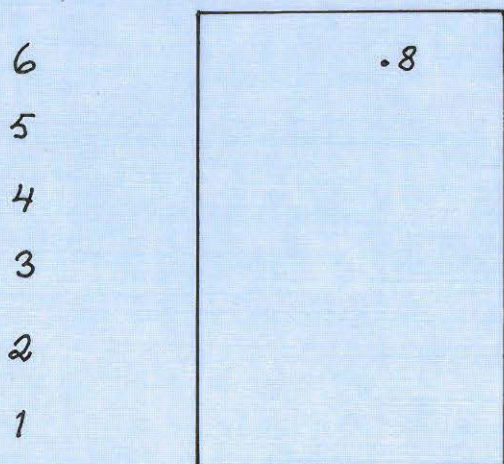
2-TASO

3 9 SM

4 6 SM

5 6 SM

7 9 SM

3-TASO

8 10 SM

I

Imari
Paatsjoki
Luusua I
1974

f. 42749

Luusua I

Luusua II

f. 42750

1. Kai'ausalue eteläs ta.

2.

f. 42751

3. Kai'ausalue Luusua I eteläs ta

M. Torvinen 1974

f. 42752

4.

f. 42753

5.

f. 42754

6.

Kaivausalue loikkisesta. Kaivetaan 1. tasoa. Lähimpänä avaruutta H-linja.

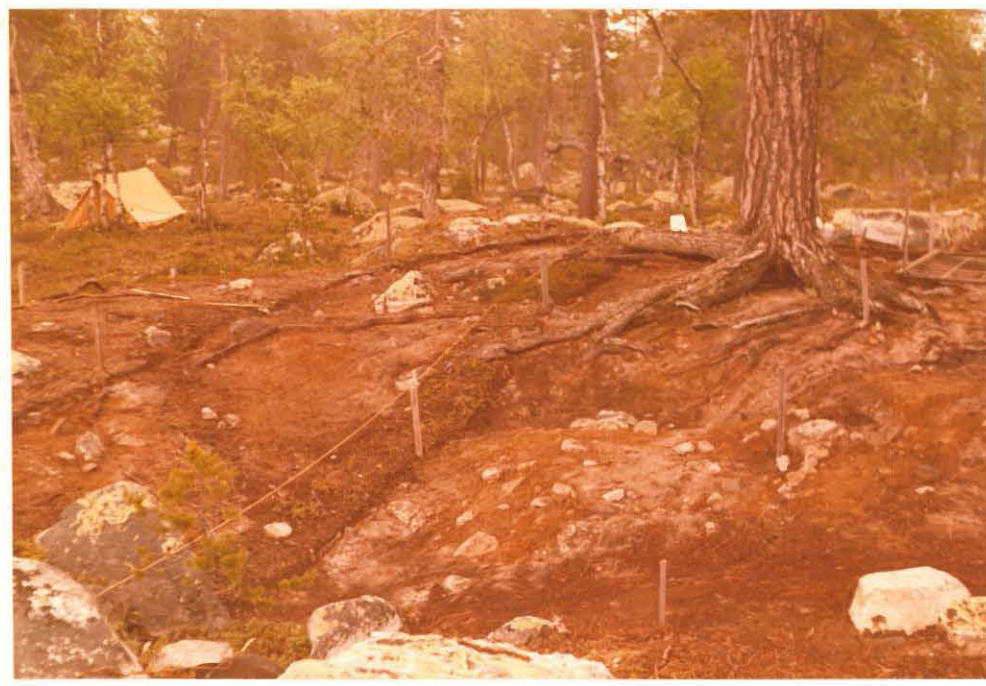
Inari
Paatsjoki
Luusua I

1974

Kaivausalue koill.
sesta

7.

f. 42755

Kaivausalue ^{etelä} lounas-
ta. Kuvassa lähim-
mä D-linja.

8.

f. 42756

Kaivausalue lounas-
maasta. Lähinmä D-
linja 1. tasolta.

Talvona miehen de-
kurra Luusua II
koekaivauspaikka.

9.

f. 42757

M. Torvinen 1974

f. 42758

10.

f. 42759

11.

f. 42760

12.

f. 42761

13.

Kaivausalue kuvattuna noin lounaasta.

A. Toivonen 1924

Toivonen
Parkki
Linnala
1924

12

Inari
Paatsjoki
Luusua I
1974

Veden seuroyttamää
rantaa. Ranta
H:1-2. Kuva noin
koillisesta.

14.

f. 42762

Rantaviiva vuote-
jen G:2 - F:2 koh-
dalla. Kuvasta

15.

f. 42763

Ranta 2-linjan
suuntaan. Kuva
koillisesta. Kelta-
meren puolelta tulla
kivillä on raja-
vyötyngespaala.

16. M. Torvinen 1974

f. 42764

Jnari
Paatsjoki
Luusua I

1974

H.-linja koillisesta

17.

f. 42765

18.

Rundusta E:5 ollut
pitkänomainen kuoppa.
Kuva noin pohjois-luoteesta

f. 42766

19.

Rundun E:5 kuoppa
kuvaattuna etelä-kaas-
kosta.

f. 42767

M. Torvinen 1974

InariPautsjökiLuusua I

1974

20.

f. 42768

Sama kuvattuina
lännessä

21.

f. 42769

Ruudut H:5-4
2-tasossa. Kuva
vain pohjoisesta.
Lieri(?) ruudussa
H:5. H-linjan 9 m
puoleisessa reunas-
sa 'nystyprofiili'.

22.

f. 42770

M. Toivonen 1974

f. 42771

ImariPaatsjokiLuusua I

1974

H-linja pohjasta,
oikealla 'pysty-
ja poikkiprofiilin'
leikkaukset kohtaa.

Kuva noin luotuksesta
23.

f. 42772

24.

'Pystyprofiili' run-
dusta g:4/3.

kuva lounaasta.

f. 42773

25

'Pystyprofiili'
etelästä. Profi-
lissa oleva kivi
runon g:4 koh-
dalla.

M. Torvinen, 1974

Inari
Paatsjoki
Luusua I

1974

s. 42774

26.

Ruuteri D:6/9
etelästä. Va-
Sommassa ylä-
massa näky-
väs. paikalla 'luon-
nollinen' luoteis-
reuna.

s. 42775

27.

Kaivausaluetta
etelästä. 1-ta-
sosta.

f. 42775

28.

Ruuteri E:2/2
kuva pohjoisesta.

M. Timmer 1974

Inari
Pautsjoki
Luusua I

1974

29.

f. 42777

Ruutu G:2 pürvettä-
Väinä. kuva main ete-
lästä.

30.

f. 42778

Työporulleika
kerällä 1974

M. Torvinen 1974